

Dkt. David Howard, Joshua-Ruth, Kipindi cha 28, Waamuzi 13-16 Samsoni

© 2024 David Howard na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. David Howard katika mafundisho yake kuhusu vitabu vya Yoshua hadi Ruthu. Hii ni kipindi cha 28, Waamuzi 13-16, Samsoni.

Salamu tena, tunaendelea katika kitabu cha Waamuzi, na katika sehemu hii tutakamilisha utafiti wa majaji 12 waliotajwa katika kitabu hicho, hadithi ya Samsoni.

Hadithi yake inasimuliwa kwa urefu na kina kirefu, maelezo mengi katika sura ya 13 hadi 16. Na tofauti na majaji wengine wote, tuna hadithi ndefu kuhusu kuzaliwa kwake katika sura ya 13 na kisha hadithi ya maisha yake katika sura ya 14 hadi 16, ikijumuisha kifo chake. Na kifo chake ni cha kusisimua zaidi kuliko vifo vya wengine ambavyo tumejifunza kuvihusu hadi sasa.

Samsoni labda ndiye majaji maarufu zaidi kwa watu wa nje au katika utamaduni wa jumla ikiwa watu wanamjua mtu yeyote kutoka kitabu cha Waamuzi, labda ni Samsoni. Yeye ni mfano. Jina lake lina maana sawa na nguvu kubwa kwa sababu Mungu alimpa nguvu hii na kwa hivyo tutashughulikia hadithi zake.

Yeye ndiye mwamuzi wa 12. Yeye ndiye wa mwisho. Aliishi mwishoni mwa karne ya 11 KK, labda kama miaka 50 kabla ya Samweli kuwa mfalme, haswa mwishoni mwa karne ya 12, miaka ya 1100, labda karibu 1100, na kama miaka 50 kabla ya Sauli kuwa mfalme mnamo 1050 KK.

Kwa hivyo anaelekea mwisho kwa mpangilio wa matukio. Nilitaja katika maoni ya utangulizi kuhusu kitabu cha Waamuzi kwamba sura baada ya hii, 17 hadi 21, kuna uwezekano mkubwa kwamba zilitukia kwa mpangilio wa matukio mapema katika kitabu, lakini mpangilio wa kitabu, mwandishi alitaka kusimulia hadithi za majaji kwa mpangilio wa matukio kwa kiasi fulani na kisha hizi za mwisho kwa sababu za kifasihi ambazo tutazungumzia katika sehemu nyingine. Alikuwa wa kipekee kwa njia nyingi.

Nguvu zake hazikuwa na kifani. Hakuongoza jeshi kama baadhi ya majaji wengine walivyofanya, lakini kimsingi aliwashinda Wafilisti peke yake. Alikuwa shujaa mwenye dosari kubwa ambaye maisha yake yalikuwa yamechanganyikiwa kupita kiasi na watu aliokuwa akipigana nao.

Kwa hivyo, tofauti na baadhi ya majaji hawa waliopigana na adui na hawakuwahi kuwa na mawasiliano yoyote ya kweli, maisha ya Samsoni yaliunganishwa nao. Alihusika kwa njia nyingi sana na wanawake wa Kifilisti, wa aina tofauti, na alivunja Amri Kumi kadhaa, pamoja na kiapo cha Wanazi kilichotolewa kwa niaba yake na wazazi wake. Kwa hivyo, tutazungumzia hilo baada ya dakika moja.

Lakini kwa namna fulani, inafaa tuone hadithi yake na tunaona hadithi yake ndefu kwa sababu maisha yake kwa namna fulani yalijumuisha vipengele vya kusikitisha vya maisha ya taifa zima. Alitumiwa na Mungu kwa ajili ya ukombozi. Taifa lilimgeukia Mungu mara kwa mara na kukiri dhambi.

Hata alimwomba Mungu mara kwa mara amsaidie. Lakini maisha yake, kwa sehemu kubwa, yalikuwa ya uasi unaoendelea. Kwa kusikitisha, kama vile taifa ambalo alikuwa kiongozi wake.

Sura ya 13 ni sura inayohusu kuzaliwa kwa Samsoni. Na tena, kama ilivyokuwa kwa waamuzi wengine wengi wakuu, inaanza na kauli kwamba watu wa Israeli walifanya tena yaliyo mabaya machoni pa Bwana. Inaelezea mkutano kati ya wazazi wa Samsoni na malaika wa Bwana aliyetangaza kuzaliwa kwake na pia utume wake.

Tena, kuna ushiriki mkubwa zaidi wa Mungu na malaika wake kwa niaba yake katika wito wa Samsoni kama kiongozi kuliko waamuzi wengine wowote hapo awali. Kwa hivyo, katika sura ya 3, mstari wa 3, inamtaja malaika wa Bwana akimtokea mama yake Samsoni. Na yeye ni tasa na bado mwonekano wake ulikuwa wa kushangaza sana.

Katika mstari wa 6, inatuambia anarudi na kumwambia mumewe kwamba mtu wa Mungu amekuja kwangu na sura yake ilikuwa kama sura ya malaika. Ya kushangaza sana. Sikumuuliza ametoka wapi wala hakuniambia jina lake, lakini aliniambia, Utachukua mimba na kuzaa mtoto wa kiume.

Kwa hivyo, hilo ni jambo muhimu tunaloliona katika utangulizi wa kuzaliwa kwa Samsoni hapa. Sasa, katika mstari wa 5, mwishoni mwa mstari, vema, katika mstari wa 5, tuna malaika wakimwelekeza mama yake Samsoni, wakimwambia kwamba atachukua mimba na kuzaa mtoto wa kiume. Kisha anasema mambo kadhaa.

Anasema kwamba wembe hautapita kichwani mwake kwa sababu mtoto huyo atakuwa Mnadhiri wa Mungu tangu tumboni. Naye atianza kuwaokoa Israeli kutoka mkononi mwa Mfilisti. Kwa hivyo, ni wazi kwamba dhamira ya Samsoni ni kuwaokoa watu.

Inatoka kwa Bwana. Lakini anawekwa wakfu kama Mnadhiri, hata kabla hajazaliwa, na kwa namna fulani bila makubaliano yake mwenyewe kwa hili au chaguo. Sasa, Mnadhiri ni nani au ni nini? Ili kuelewa muktadha huu wote hapa, tunahitaji kuona kiapo cha Mnadhiri kinahusu nini.

Na hilo liko nyuma katika kitabu cha Hesabu. Kwa hivyo, nadhani tutachukua nafasi hapa na kuangalia kitabu cha Hesabu sura ya 6, ambapo ndipo kiapo hicho

kinasimuliwa. Sura nzima inatuambia kuhusu kiapo hiki cha Mnadhiri, isipokuwa mwisho kabisa ambapo tuna baraka iliyotolewa.

Inaitwa baraka ya Haruni. Lakini vinginevyo, sura nzima katika Hesabu 6 inahusika katika kutuambia kuhusu kiapo cha Mnadhiri. Na kwa kuanzia tu, katika Hesabu 6 mstari wa 1 na 2, Mungu anazungumza na Musa na kusema, Waambie watu wa Israeli, waambie, mwanamume au mwanamke atakapoweka nadhiri maalum, nadhiri ya Mnadhiri, ya kujitenga kwa Bwana, kisha inaendelea kueleza vigezo vya kile wanachopaswa kufanya.

Lakini hebu tuangalie mambo machache hapa mwanzoni. Kwanza kabisa, ni jambo ambalo mtu yeyote angeweza kufanya, mwanamume au mwanamke. Halikutengwa kwa ajili ya ukuhani au kwa Walawi kwa ujumla.

Mtu yeyote anaweza kuweka nadhiri hii. Angalia inasema kwamba ni nadhiri maalum. Sasa, hakuna sheria yoyote hapo awali inayosema hivi ndivyo nadhiri unazopaswa kufanya.

Mapema katika kitabu cha Mambo ya Walawi, katika sura saba za kwanza, tuna matoleo na dhabihu mbalimbali ambazo Israeli iliamriwa kuzishika. Kulikuwa na sikukuu walizoamriwa kuzishika, Pasaka, siku ya Sabato, mwezi mpya, mavuno, na kadhalika. Nadhiri ya Mnadhiri si kitu kilichoamriwa kwa mtu yeyote.

Ilikuwa ni hiari. Na kwa hivyo, inasema kila mtu anapofanya hivi, basi hivi ndivyo anavyopaswa kuitunza. Lakini haisemi kwamba kila mtu lazima aifanye.

Nadhani hiyo ni tofauti muhimu ya kukumbuka tunapozingatia hili. Neno Mnadhiri, MNADHIRI, Mnadhiri linamaanisha wazo la kitu kilichotengwa au kilichowekwa wakfu, kitu chenye maana hiyo. Na hivyo ndivyo ilivyoielezwa katika maandishi hapa mwishoni mwa mstari wa pili.

Ni kiapo cha Mnadhiri kujitenga kwa Bwana. Wakati mwingine mlinganisho huo unafanywa katika enzi ya Agano Jipya, kitu ambacho kwa kweli tunakipata katika Agano la Kale na Jipya, yaani wazo la kufunga. Mungu haamuru kufunga kwa watu wake wote au waumini.

Watu wangepunga na kuomba kwa hiari. Lakini kufunga kwa kawaida kungewaondoa katika mtiririko wa maisha ya kawaida. Hawahusiki katika utayarishaji wa chakula au ulaji wa chakula.

Inawapa hisia ya kuwa peke yao na Mungu kwa njia tofauti. Vivyo hivyo kwa Mnadhiri. Na Mnadhiri, kulikuwa na mahitaji matatu.

Kama utafanya hivi, haya ndiyo mambo unayohitaji kufanya. Na kwa hivyo, kuanzia mstari wa tatu, nambari moja, inasema, atajitenga na divai na kileo. Kimsingi, hakuna pombe.

Hatakunywa siki iliyotengenezwa kwa divai au kileo chochote. Hatakunywa juisi yoyote ya zabibu au kula zabibu, mbichi au zilizokauka. Kwa hivyo usikaribie hata pombe.

Tuseme, usidanganye na upate cider ngumu. Kaa mbali nayo kabisa. Siku zote za kujitenga, hapaswi kula chochote kinachozalishwa na mzabibu au hata mbegu au maganda.

Kwa hivyo tena, kaa mbali tu. Pili, katika mstari wa tano, siku zote za nadhiri yake ya kujitenga, wembe hautagusa kichwa chake. Kwa hivyo usikate nywele zako.

Hadi wakati utakapotimia wa kujiweka wakfu kwa Bwana, atakuwa mtakatifu. Ataacha nywele za kichwa chake zikue ndefu. Luka wa Matendo anasema marejeleo ya mtu kunyoa nywele zake kwa sababu alikuwa akitimiza nadhiri.

Na kuna uwezekano kwamba huyo ni mtu anayefanya hivyo kama sehemu ya nadhiri ya Mnadhiri. Na kisha ya tatu, mstari wa sita, siku zote anazojitenga kwa Bwana, asikaribie maiti. Hata kwa ajili ya baba yake, wala mama yake, wala kaka yake, wala dada yake.

Wakifa, jambo ambalo ni kubwa kiasi fulani. Kifo cha mpendwa wa karibu, kaa mbali nao hata. Kwa sababu wakifanya hivyo, watajifanya najisi kwa sababu kujitenga kwa Mungu kuko kichwani mwake.

Siku zote za kujitenga, yeye ni mtakatifu kwa Bwana. Kwa hivyo, wazo la utakatifu ni wazo la kujitenga nje na mbali. Na hiyo ndiyo kiini, nje na mbali na vitu vitakatifu na visivyo najisi, safi na visivyo najisi, na vitakatifu, visivyo najisi.

Yote hayo ndiyo kiini cha nadhiri ya Mnadhiri. Na kisha inaendelea kutoa maelezo zaidi kuhusu hilo. Inaishia, mstari wa 21, hii ndiyo sheria ya Mnadhiri.

Na hivyo ndivyo ilivyo. Kwa hivyo huo ndio msingi wa kile tunachosoma hapa katika Waamuzi sura ya sita, wakati malaika, samahani, Waamuzi 16, samahani tena, Waamuzi 13. Alama mahali pasipofaa.

Kwa hivyo, malaika anamwambia mama yake Samsoni katika mstari wa saba, tazama, utachukua mimba ya dubu na kuzaa mtoto wa kiume. Hatakunywa divai wala kileo, wala hatakula kitu chochote kilicho najisi, ili mtoto awe Mnadhiri wa Mungu tangu tumboni hadi siku ya kufa kwake. Sasa katika Hesabu, haisemi urefu wa nadhiri ya Mnadhiri.

Na mfano wa kitabu cha Matendo ungeonyesha kwamba labda kulikuwa na wakati wa mwisho. Haikuwa lazima iwe ya kudumu katika maisha yote. Hakika, Hesabu haibainishi hilo.

Lakini hapa, Samsoni anawekwa wakfu tangu kuzaliwa hadi kifo chake. Nadhani kwa upande mmoja, tunaweza kusema kwamba Samsoni ni mtu mwenye huruma kwa sababu hakuingia katika kiapo hiki peke yake. Kilifanywa kwa ajili yake na malaika na wazazi wake.

Lakini hata hivyo, tunaona, tutaona kwamba Samsoni kimsingi alikiuka kanuni zote tatu kuu za nadhiri maishani mwake. Kwa hivyo, baada ya haya, baba yake anaomba na anarudi na kurudi. Nao wanakutana na mtu wa Mungu na kumwandalia chakula hapo.

Lakini nataka kusesitiza katika mstari wa 18 kwamba wanapotaka kuuliza, wanataka kujua huyu ni nani. Katika mstari wa 17, Manoa, baba yake Samsoni, anamwambia malaika, Bwana, jina lako ni nani? Ili maneno yako yatakapotimia, tukuheshimu. Malaika wa Bwana akamwambia, Kwa nini unaniuliza jina langu, kwa kuwa ni la ajabu? Na swali hapa ni, ni nini kinachoendelea hapa? Nadhani baadhi ya matoleo ya Biblia yanaandika neno la ajabu kwa herufi kubwa.

Baadhi hawafanyi hivyo. Katika Toleo la Kiingereza la Standard, halifanyi hivyo. Je, hilo ndilo jina la malaika? Hili linahusiana na neno niflaot, ambalo tumezungumzia katika kitabu cha Yoshua, sura ya tatu linaposema Mungu ataanza kufanya mambo ya ajabu.

Niflaot ni neno lililo karibu zaidi kwa Kiebrania na miujiza. Na kwa hivyo, inaonekana kwangu mimi na wasomi wengi kwamba wazo hapa ni kwamba malaika wa Bwana anasema, jina langu ni la ajabu sana. Ni fumbo.

Na huwezi kunielewa mimi ni nani kwa kujaribu kujua jina langu. Wakati mwingine kulikuwa na wazo katika ulimwengu wa kale kwamba ukijua jina la mtu, una nguvu fulani juu yake, au ungeweza kuwa na udhibiti wa aina fulani juu yake. Kwa hivyo, malaika kwa namna fulani anakataa kusema, Mimi ni zaidi ya wewe, na hustahili kujua jina langu ni nani.

Na hivyo, Manoa anatoa sadaka ya mvua. Mwali wa moto ukapanda juu, nao wakaanguka kifudifudi na kumwabudu malaika. Kwa hiyo, mwanamke huyo akazaa mwana, mstari wa 24, unamwita jina lake Samsoni.

Kijana huyo akakua, Bwana akambariki, na roho ya Bwana ikaanza kumchochea. Mstari wa mwisho wa sura ya 13, katika nchi hii, kwa namna fulani kuelekea maeneo ya Wafilisti. Katika ramani yetu hapa, hii ingekuwa nchi ya vilima, hapa chini katika

eneo jekundu ni kusini-magharibi, na hii ndiyo nchi ya Wafilisti zaidi katika uwanda tambarare wa pwani.

Kwa hivyo, katika sura ya 14 hadi 16, tunaona matendo halisi ya Samweli kwani sasa ni kijana na mtu mzima. Yanagawanyika katika sehemu mbili, sura ya 14 na 15 ni kundi zima. Sura ya 16 ni sehemu ya pili.

Kila sehemu inaishia na uharibifu mkubwa wa Wafilisti, ikifuatiwa na maelezo kuhusu hukumu yake. Na ukiyahesabu, utagundua katika sehemu ya kwanza kuna mambo matano anayoyafanya. Sura ya 14, anamuua simba, kisha anawaua Wafilisti 30, anachoma mashamba ya Wafilisti, kuna mauaji mengine ya Wafilisti, kisha anatoroka kutoka kwa kamba walizokuwa wamemfunga nazo, na anawaua Wafilisti elfu moja wakati huo.

Kwa hivyo, matukio matano na kuuawa kwa Wafilisti elfu moja katika sura ya 14 na 15. Na kisha katika sura ya 16, kuna tukio ambapo yuko Gaza, jiji la Gaza, na anatoroka akiwa amebeba malango ya Gaza kwa maili nyingi. Kisha akiwa na Delila, anamfunga kwa kamba za upinde na anatoroka kutoka kwenye hizo.

Anamfunga kwa kamba mpya, anatoroka kutoka hizo. Anamfunga kwa kitambaa kwenye nywele zake na anatoroka kutoka humo. Na hatimaye mwishoni mwa maisha yake, anaangusha hekalu la Dagoni na kuwaua Wafilisti 3,000 hapo.

Kwa hivyo, kuna aina ya ulinganifu kati ya matukio katika sura ya 14 na 15. Matendo matano makubwa ya nguvu yalimalizika kwa kuuawa kwa Wafilisti elfu moja. Sura ya 16, matendo mengine matano ya nguvu yaliwaua Wafilisti 3,000 wakati huo.

Kwa hivyo, hebu tuangalie sura ya 14 na 15 kwanza. Vipindi hapa vinahusu ndoa ya Samsoni na mwanamke Mfilisti na mzunguko unaofuata wa kukera na kulipiza kisasi, huku na huko. Na mara moja, ni tatizo kwa sababu ndoa na wageni imepigwa marufuku bila utata na mara kwa mara na watu wa Mungu.

Tuna hilo katika Kutoka 34, Kumbukumbu la Torati 7, katika Mwanzo pia. Hawaruhusiwi kuoja wageni na bado Samsoni, sura ya 14, mstari wa 1, anashuka hadi Timna, sehemu ya eneo la Wafilisti, na kumwona mmoja wa binti za Wafilisti. Aliwaendea wazazi wake na kusema kwamba alimuona mwanamke huyu na akadai wamchukulie awe mke wake.

Sawa, pia kuna aina ya tofauti na desturi kwa sababu kwa kawaida, ni wazazi wanaopanga kumtafutia mwana mke. Katika Mwanzo, tunamwona Ibrahimu akimtuma mtumishi kumtafutia Isaka mke na kadhalika. Hapa Samsoni anadai mwenyewe, akidai kwamba wazazi wake wamtafutie, si kumtafutia mke, bali ampatie mke anayemtaka.

Kwa hivyo hapo hapo, anakaa kwa mguu usiofaa. Kwa hivyo, havunji, hapa havunji mojawapo ya masharti ya kiapo cha Mnadhiri, lakini anavunja amri nyingine ya Mungu tangu mwanzo. Kwa kushangaza, tunaambiwa, licha ya hili, tunaambiwa katika mstari wa 4 kwamba Mungu angemtumia Samsoni.

Kwa hivyo, mstari wa 4 unasema, kwamba baba yake na mama yake hawakujua kwamba ilikuwa kutoka kwa Bwana kwa sababu alikuwa akitafuta nafasi dhidi ya Wafilisti. Wakati huo, Wafilisti walitawala Israeli. Kwa hivyo, walikuwa wakitawala Israeli.

Mungu angemtumia Samsoni kufanya hivi. Na hivyo, Mungu anatumia tamaa potofu za Samsoni kufungua milango kwa migogoro tunayoiona na Wafilisti. Kwa hivyo, katika mistari ya 5 hadi 20, tunamwona Samsoni kwenye karamu ya harusi yake.

Na alipokuwa akijiandaa kushuka, mstari wa 5, sura ya 14, anamwona simba mdogo akimjia. Roho wa Bwana anamjia, mstari wa 6, naye anamraria simba vipande vipande na kushuka na kuzungumza na mwanamke huyo. Yuko sawa machoni pake mwenyewe.

Siku kadhaa baadaye, anarudi na kukuta mzoga wa simba hapo. Na nyuki wameweka mzinga hapo na kutengeneza asali. Ananyoosha mkono wake humo, akanywa asali, anakula asali, na anaondoka.

Hapo hapo, tunamwona akivunja sehemu ya viapo vya Mnaziri kwa sababu anaweka mkono wake kwenye mnyama aliyekufa. Anatakiwa kukaa mbali na mnyama aliyekufa. Kwa hivyo, baba yake anarudi nyuma, mstari wa 10, kwa mwanamke huyo, na inasema kwamba Samsoni aliandaa karamu kwa sababu ndivyo vijana walivyopaswa kufanya.

Kuna maneno kadhaa tofauti katika Kiebrania kwa ajili ya karamu au sherehe, na hii ni aina ya karamu inayohusiana na neno la kunywa. Ni mishteh . Na kwa hivyo, tunamtayarisha Samsoni karamu ya kunywa.

Na tena, ukiukaji wa pili wa kiapo cha Mnaziri, kuandaa karamu yenye pombe ndani yake. Kwa hivyo, katika karamu, kama tunavyojua sote, hii ni sehemu maarufu ya hadithi ya Samsoni pia. Ana kitendawili hiki, na anawapa watu pale kitendawili hicho na kusema kwamba ikiwa huwezi kukitegua kitendawili hicho, basi unadaiwa mimi mavazi ya kitani, na ikiwa sivyo, nitadaiwa mavazi ya kitani.

Na kwa hivyo, kitendawili kiko katika mstari wa 14. Kutoka kwa mlaji kukatoka kitu cha kula. Kutoka kwa mwenye nguvu kukatoka kitu kitamu.

Na bila shaka, anarejelea simba ambaye alikuwa amemuua na asali ambayo alikuwa ameipata. Hakuna anayeweza kuelewa kitendawili, na wanaume hao wanaogopa kupoteza shindano. Na kwa hivyo, wanaishia karibu na Samsoni.

Wanamjia mkewe na kumwambia kwamba anahitaji kupata jibu kutoka kwa Samsoni. Anaingia na kulia mbele yake, mstari wa 17. Inaonekana ilikuwa muda mrefu.

Analia mbele yake kwa siku saba ambazo karamu ilidumu. Na hatimaye, amechoka. Anamwambia jibu.

Na kwa hivyo, wakati utakapofika, wametatua kitendawili, na hafurahishwi na hilo. Kwa hivyo, katikati ya mstari wa 18, alisema, kama usingelima na ndama wangu, usingepata kitendawili changu. Kama usingevunja uaminifu kwa kuja kwa mke wangu na kunizunguka, basi usingefanya hivi.

Na hivyo, roho ya Mungu inamjia kwa kasi, naye anashuka Ashkeloni kando ya pwani ya bahari na kuwaua wanaume 30 wa mji, anachukua nguo zao, na kuzitumia kama malipo ya kile alichokuwa akidaiwa. Kwa kushangaza, sijui kama nina huruma sana kwa Samsoni, lakini wakati hayupo, mstari wa mwisho katika sura hiyo, mstari wa 20, unasema kwamba mke wa Samsoni alitolewa kwa mwenzake ambaye alikuwa mpenzi wake. Niliolewa miaka mingi iliyopita, na imekuwa ndoa yenye furaha, nilikuwa na mpenzi ambaye bado alikuwa rafiki yangu mkubwa.

Mpenzi wangu hangeweza kunisaliti kama hivyo. Lakini hata hivyo, mke wa Samson ametolewa kwa mwanaume huyu mwingine. Kwa hivyo huo ndio mwanzo wa maisha yake ya umma na kujulikana kwake katika jamii.

Na ni mtu mbishi na mwenye mgawanyiko hapa. Anafanya biashara na Wafilisti. Anataka kuo mwanamke Mfilisti.

Anawaua watu kulia na kushoto, inaonekana kama tayari, anafanya sherehe ya unywaji pombe. Kwa hivyo, mambo hayaendi vizuri. Sura ya 15 sasa inaendelea na mapigano yake na Wafilisti, lakini bado ni sehemu ya mzunguko huu wa kulipiza kisasi, mashambulizi, na majibu kwa majibu hayo.

Kwa hivyo, katika mistari mitano ya kwanza, anateketeza mashamba ya Wafilisti kwa kutumia mbweha 300. Alikamata mbweha 300, alichukua mienge, akageuza mkia kwa mkia, akaweka mienge kati ya mikia yao, nao wakaanza safari kupitia mashamba. Inawasha mashamba yote na kuchoma nafaka zote.

Na sijui jinsi alivyofanikisha hilo. Nilipokuwa mtoto, nikijua hadithi hii, nilimwazia akiwa ameshika mikia 300 ya mbweha mikononi mwake na kuwaleta wote pamoja. Lakini labda nilikuwa na vizimba vya kuweka.

Hatujui tu. Lakini hata hivyo, hiyo ilikuwa mbweha wengi na uharibifu mwingi alioufanya kwa njia hiyo. Kwa hivyo, walijibu katika mstari wa sita hadi wa nane kwa kuchoma moto... Naam, kwanza kabisa, angalia tu mwanzo wa mstari wa sita.

Wanasema, ni nani aliyefanya hivi? Wakasema, Samsoni, mkwe wa Mtimna kwa sababu amemchukua mkewe na kumpa mwenzake. Hiyo ni picha tofauti kidogo na tuliyonayo mwishoni mwa sura ya 14. Sura ya 14 inaonekana kama mke alipewa mwanaume bora zaidi bila mapenzi yake au bila yeye kujua.

Hapa, inaonekana kama amefanya hivyo. Lakini hii ni kwa maneno ya Wafilisti. Huenda isiwe kwamba walikuwa wakisema kwa usahihi kilichotokea.

Kwa hivyo, Wafilisti walikuja na kumchoma moto, mke wa Samsoni, ambaye alikuwa na mpenzi wake, na baba yake. Na kwa hivyo, Samsoni anaona hilo na akaamua kwamba atalipizwa kisasi tena. Kwa hivyo, mzunguko wa kulipiza kisasi unajibu kwa mauaji zaidi, katika mstari wa sita hadi wa nane.

Anawapiga kiunoni na paja kwa pigo kubwa. Kumekuwa na majadiliano kuhusu maana halisi ya hilo, kiunoni na paja. Baadhi ya wasomi wanafikiri kwamba kiunoni kinaweza kutafsiriwa vyema kama mguu, mguu, na paja.

Sina uhakika hasa. Lakini wazo hilo linaonekana, au baadhi ya wasomi wamependekeza, aina hiyo ya taswira ya pambano kubwa la mieleka, kwamba wote wamechanganyikiwa na anawapiga kila njia iwezekanavyo. Ilhali nguvu zake kali zingekuwa zikijitokeza waziwazi katika muktadha huu.

Kwa hivyo, kutokana na hilo, Wafilisti wanaanza kulipiza kisasi chao wenyewe katika mstari wa tisa na unaofuata. Nao wanashambulia Yuda katika mstari wa tisa na kumi. Na mstari wa 11 hadi 13, tunaona watu wa Yuda wakimkabidhi Samsoni kwa Wafilisti.

Na ilichukua watu 3,000 kumchukua Samsoni. Mstari wa 11, watu 3,000 wa Yuda walishuka kwenye pango la mwamba ambapo Samsoni alikuwa. Na hatimaye walijaribu kumkabidhi kwa Wafilisti.

Kwa hivyo, wanamfunga kwa kamba hizi mbili mpya katika mstari wa 13, jambo ambalo ni la kejeli kwa sababu baadaye unapomwona akiwa na Delila, anapendekeza kwamba wamfunga kwa kamba mpya. Na hilo ndilo neno lile lile linalopatikana hapa. Kwa hivyo, tunaona wanapomleta, Wafilisti wanatoka kumlaki katika mstari wa 14.

Roho wa Bwana anamjia kwa nguvu tena na anakata kamba kana kwamba si kitu. Anachukua mfupa mpya wa taya ya punda na kuutumia kuuu wanaume 1,000 wakati huu. Mfupa mpya wa taya ungekuwa ule ambao bado ulikuwa na unyevu na mbichi.

Haingekuwa ya zamani na dhaifu. Kwa hivyo, ingekuwa aina ya silaha yenye ufanisi sana hapa. Na kwa hivyo, Samsoni anaonekana kupenda mashairi haya madogo, vitendawili.

Ana shairi lingine dogo hapa. Mstari wa 16, kwa mfupa wa taya ya punda, kwa mfupa wa taya ya punda, jinsi nilivyowaua watu elfu. Na akishamaliza, anatupa mfupa wa taya.

Wanaita mahali hapo Ramat Lahi, ambayo inamaanisha kilima cha taya. Na kwa hivyo, kuna aina ya mchezo wa maneno hapo. Tunaona kwa mara ya kwanza mwishoni mwa sura, Yoshua akimwita Bwana.

Anajikuta ana kiu sana sasa. Ni kiashiria cha kwanza katika hadithi ya udhaifu wa Samsoni wa aina fulani. Na kwa hivyo, anamwomba Bwana na kusema, umenipa wokovu huu mkuu kwa mkono wa mtumishi wako, na sasa nife kwa kiu? Kwa hivyo, anamwomba Mungu, lakini ombi sio kumsifu Mungu au kumshukuru Mungu.

Ni ubinafsi zaidi. Ni unajua tu, umenifanyia nini hivi karibuni, Mungu? Umeniokoa, ndio, lakini bado nina kiu. Ninahitaji msaada.

Kwa hivyo tena, kwa neema, Mungu hufungua ardhi kwa njia fulani na maji hutoka na huburudishwa. Na inasema katika mstari wa mwisho wa mstari wa 15 kwamba aliwahukumu Israeli siku hizo kwa miaka 20. Kwa hivyo hiyo inamaliza mfululizo wa kwanza wa matukio yanayotokea katika maisha ya Samsoni ambayo yote yanatokana na hamu yake ya mwanamke Mfilisti na kisha mzunguko wa kulipiza kisasi na majibu.

Lakini uhusiano wa Samsoni na Wafilisti haujaisha bado kwa sababu sasa tunaona mengi zaidi katika sura ya 16. Kwa hivyo, hebu tuangalie sura ya 16 na sura hii yote inaelezea kuhusu uhusiano wake mbaya na wanawake wengine wawili wa Kifilisti. Kwa hivyo, tayari alikuwa na mke, au angalau mtu ambaye alitaka kumwoa.

Sasa katika mstari wa kwanza hadi wa tatu, anajihusisha na kahaba katika jiji la Gaza karibu na pwani. Na kisha mstari wa nne na unaofuata, mwanamke maarufu sana, Delila. Tena, sivyo ambavyo Mungu angetaka kutoka kwake.

Na kisha sura inaishia na kisasi chake cha mwisho kwa Wafilisti na Mungu wao. Cha kufurahisha ni kwamba, katika sura hii, hatuna roho ya Mungu, roho ya Bwana iliyotajwa kabisa. Kwa hivyo, inaonekana kwamba sasa Samsoni anategemea sana nguvu zake mwenyewe.

Anaishia kama mtu wa kusikitisha. Kwa hivyo hebu tuangalie vipindi kuanzia mstari wa kwanza hadi wa tatu. Tunamtaja Samsoni huko Gaza na anamwona kahaba, na anaingia naye.

Na raia wa Gaza wakasikia kuhusu hili na wakaizingira mahali hapo kwa kumvizia kwenye lango la mji. Akanyamaza usiku kucha, lakini Samsoni akalala hapo hadi usiku wa manane, mstari wa tatu. Na usiku wa manane, akaamka na kushika milango ya lango la mji, akaivuta, akatembea hadi Hebroni, umbali wa maili 15 au zaidi.

Hatuna uhakika jinsi mtu huyo hakuamka au jinsi alivyoona. Lakini ni jambo la kuvutia sana la nguvu kubeba malango ya jiji hili, ambalo ni jiji lenye kuta, wakati huo. Na kufanya hivyo katika safari ya usiku ilikuwa ya kuvutia sana.

Na kwamba kilima, eneo hilo huanzia nyanda za chini za pwani hadi mlimani, hadi nchi ya vilima. Ni kitu chenye mwinuko mkubwa, na mwinuko mkubwa. Kama umewahi kuwa Israeli, ukifukuzwa kutoka sehemu ya pwani hadi milimani, hapo ndipo Samsoni alikuwa akitembea akiwa amebeba malango haya mgongoni.

Kwa hivyo, katika mstari wa nne hadi 22, tunaona uhusiano wake na mwanamke wa pili Mfilisti hapa, na jina lake lilikuwa Delila. Alikuwa mwanamke wa tatu Mfilisti ambaye alikuwa amehusika naye, kama tulivyosema. Na anaratibu matendo yake kwa uangalifu sana na mabwana wa Wafilisti.

Tumetaja hapo awali kwamba jamii na utamaduni wa Wafilisti ulipangwa kuzunguka miji mitano mikubwa na mabwana watano, wakuu wa kila moja ya miji, na anashirikiana nao ili kumwanguka Samsoni. Anaendelea, na anaendelea kumchelewesha, lakini anaendelea na hatimaye anafanikiwa kumshawishi afichue chanzo chake cha nguvu. Katika hatua hiyo ya mwisho, mstari wa 20, anaruhusu nywele zake kukatwa, ambayo ni sehemu ya tatu ya vyakula vya Mnaziri ambavyo anakiuka, kwa hivyo husababisha kukamatwa kwake.

Kwa hivyo, jambo la kwanza tulilo nalo katika mstari wa saba ni kwamba anamwuliza vipi, nguvu zake kuu ziko wapi katika mstari wa sita, na sababu ni kwa sababu mabwana wa Wafilisti wamekuja na, kwa njia fulani, wakampa rushwa wakisema, katika mstari wa tano, ukituambia, kila mmoja wetu atakupa vipande 1,100 vya fedha, ambavyo vingekuwa kiasi cha kuvutia sana wakati huo. Kwa hivyo, Samsoni anamtania kwa kusema, nifunge kwa nyuzi saba mbichi za upinde ambazo hazijakauka, nitakuwa dhaifu kama mtu mwingine yeyote, mstari wa saba. Na kwa hivyo, wanafanya hivi, na alikuwa na watu wanaomvizia, ili wamkamate, lakini alikata nyuzi za upinde, mstari wa tisa, na mpango huo ulishindwa.

Anarudi kwake, mstari wa 10, na kumkemea akisema, umenidhihaki, niambie sasa ni nini. Na kwa hivyo, anamwambia, chukua kamba mpya, na hiyo ndiyo neno lile lile la kamba ambazo alizivunja mapema, kwa hivyo anavuta mnyororo wake kwa njia fulani, lakini anawaambia wafanye hivyo, wanafanya hivyo, wanajaribu kumvizia ili kumvizia, haifanyi kazi, anavunja kamba kwa urahisi. Katika mstari unaofuata, mstari

wa 13 na unaofuata, sasa anasisitiza zaidi na kusema, hadi sasa umenidhihaki, umeniambia uongo, kwa hivyo niambie jinsi utakavyofungwa.

Kwa hivyo, anasema, sawa, ukisuka nywele zangu kwenye kitanzi, nitakosa msaada. Hapa tunakaribia chanzo halisi cha nguvu, kwa sababu sasa tuna nywele zake, wakati unapofika na shambulizi linapofika, bado anaruka juu na anaweza kukimbia na kitanzi kikiwa kimeunganishwa kichwani mwake, kwa hivyo hiyo haikufanya kazi vizuri. Kwa hivyo, hatimaye anavuta hisia zake katika mistari ya 15 na inayofuata, na kusema, unawezaje kusema nakupenda wakati moyo wako hauko pamoja nami, umenidhihaki, na kadhalika.

Alimsisitiza sana siku baada ya siku, na hatimaye, amekasirika sana kiasi kwamba hatimaye alimwambia siri ya nguvu zake. Katika mstari wa 17, wembe hautaingia kichwani mwangu kamwe, nimekuwa Mnadhiri. Kwa hivyo tunaona hapa kwamba anajua kwamba amekuwa Mnadhiri tangu kuzaliwa kwake, na inaonekana amekuwa akilinda nywele zake kwa wivu, hii inaonekana kuwa mara ya kwanza nywele zake kukatwa, lakini kumbuka kwamba amekuwa akipuza masharti mengine ya nadhiri ya Mnadhiri, amewagusa wafu, amehusika katika karamu ya kunywa, kwa hivyo ana tabia isiyoeleweka kuhusu nadhiri aliyowekewa, hajawa mwaminifu kwa hilo, lakini sasa hatimaye anakubali na kufichua siri ya hili, na kuacha kanuni ya tatu ya nadhiri.

Katika mstari wa 19, samahani, mstari wa 18, Delila anaona kwamba hatimaye sasa ni mkweli, na kwa hivyo anawaambia wanaume waje, na wanaleta pesa ili wampe, naye anamlaza usingizini, na wakati ulipofika, anamwamsha, anasema Wafilisti wako hapa, anafikiri bado ana nguvu, anaruka juu, anajaribu kukimbia, na yeye si kitu cha kuhuzunisha, katika mstari wa 20, mwishoni mwa mstari wa 20, inasema hakujua kwamba Bwana alikuwa amemwacha. Kwa hivyo katika sura ya 14, tunaona kwamba Mungu alikuwa amehusika katika maisha yake, inasema baba yake na mama yake hawakujua kwamba hii ilitoka kwa Bwana, Mungu alikuwa akitafuta fursa dhidi ya Wafilisti, lakini sasa Mungu alikuwa amemwacha kabisa, na kimsingi alikuwa peke yake, na kwa hivyo Wafilisti walimkamata, wakang'oa macho yake, wakamchukua mfungwa, na hilo ni jambo la kusikitisha kwake wakati huu. Lakini tuna habari njema, angalau kwa Samsoni, kwa sababu kama vile katika utumwa wake, mstari wa 22 unatuambia kwamba nywele zake zilianza kukua, na kwa hivyo hii ni ishara mbaya kwa Wafilisti, angalau.

Kwa hivyo, wanakusanyika pamoja, na watamtolea Dagoni dhabihu kubwa, Mungu wao, na wanamtoa Samsoni kama onyesho, na kumdhihaki, na kadhalika, na wanamtoa nje, kuna wanaume na wanawake wapatao 3,000 hapo katika mstari wa 27. Kwa hivyo katika hatua hii, Samsoni anazungumza na Bwana tena, na wakati huu inaonekana kama sala yake haijitoshelezi sana, ni ya dhati zaidi, na kwa hivyo katika mstari wa 29, samahani, 28, Samsoni anamwita Bwana na kusema, Ee Bwana Mungu, tafadhali unikumbuke, tafadhali unitie nguvu mara hii tu, Ee Mungu, ili nipate kulipiza kisasi juu ya Wafilisti kwa ajili ya macho yangu mawili. Anashika nguzo mbili

za kati ambazo nyumba iliegemea, na akaweka uzito wake juu yake, kimsingi akiangusha nyumba.

Uchimbaji umefanywa katika maeneo ya Wafilisti, na baadhi ya mahekalu na mahali patakatifu vimepatikana, vina nguzo mbili mbele ambazo zinaonekana kubeba uzito wa majengo, na hilo linaonekana kuthibitishwa hapa. Kwa hivyo, amechukuliwa na kuzikwa, na inasema alikuwa amewahukumu Israeli kwa miaka 20, lakini pia inasema katika mstari unaofuata hadi wa mwisho, mstari wa 30, kwamba wafu aliowaua wakati wa kifo chake walikuwa wengi kuliko wale aliowaua wakati wa uhai wake. Kwa hivyo, maisha ya Samsoni yalikuwa mchanganyiko wa msiba na ushindi.

Ni wazi, katika kiwango cha kibinadamu, alishinda sana, na Mungu alimtumia kupunguza mshiko wa Wafilisti kwa watu, ingawa Wafilisti waliendelea kuwa mwiba upande wa Israeli katika siku za mwanzo za Samweli, katika kitabu kinachofuata, na Sauli na Daudi, hakika aliwavunja mgongo Wafilisti wakati huu. Lakini alikuwa mtu wa kusikitisha pia. Kuna masomo tunayoweza kujifunza kutokana na hilo, ningesema.

Huyu ni Dkt. David Howard katika mafundisho yake kuhusu vitabu vya Yoshua hadi Ruthu. Hii ni kipindi cha 28, Waamuzi 13-16, Samsoni.